

INFORMACJA O ODZNACZONYCH

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski

1. Leszek Andrzejewski

W czasie stanu wojennego i po jego zawieszeniu brał aktywny udział w rozpowszechnianiu wydawnictw bezdebitowych i ulotek na terenie Siedlec i województwa siedleckiego. W latach 1983-1984 uczestniczył także aktywnie w „nielegalnych” zgromadzeniach w Siedlcach, w manifestacjach religijno-patriotycznych i rocznicowych. Aresztowany tymczasowo na mocy postanowienia Prokuratury Rejonowej w Węgrowie z dn. 2.07.1985 r. (zatrzymany 30.06.1985 r. podczas kolportowania ulotek), osadzony w areszcie WUSW w Siedlcach z siedzibą w Łukowie, a następnie w Zakładzie Karnym w Siedlcach. W trakcie aresztu w ZK w Siedlcach od 13.07.1985 r. na znak protestu przeciwko aresztowaniu podjął głódówkę. 5. 11.1985 r. uchylono Leszkowi Andrzejewskiemu areszt tymczasowy zamieniając go na dozór MO z obowiązkiem meldowania się raz w tygodniu w RUSW w Siedlcach. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Węgrowie z 12.12.1985 r. L. Andrzejewski skazany został na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres próby 3 lat, a także zobowiązany został do podjęcia pracy zarobkowej i powstrzymywanie się od kontaktów z osobami „wrogo ustosunkowanymi do współczesnej rzeczywistości”. Z powodu swej działalności był inwigilowany, wzywany na rozmowy ostrzegawcze, a w jego mieszkaniu kilkakrotnie były przeprowadzane przeszukania. Formą represji było także zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych na 2 lata

Krzyż Wolności i Solidarności:

1. Zbigniew Adamczuk

Uczestniczył w opozycji niepodległościowej od lat 60-tych. W latach 1980-1981 brał udział w organizowaniu Solidarności Rolniczej na terenie byłego województwa siedleckiego. Był przewodniczącym NSZZ "Solidarność" Rolników Indywidualnych w gminie Repki oraz członkiem Zarządu Wojewódzkiego NSZZ RI „S” województwa siedleckiego. 30 grudnia 1980 roku uczestniczył w akcji protestacyjnej rolników w Sądzie Najwyższym w Warszawie, odnośnie zarejestrowania NSZZ RI „Solidarność”. W 1981 roku uczestniczył czynnie w Ogólnopolskim Strajku Okupacyjnym Rolników w Siedlcach. Po wprowadzeniu stanu wojennego ukrywał się. 14 stycznia 1982 został internowany i osadzony w Zakładzie Karnym we Włodawie a następnie w Lublinie. Po wyjściu z internowania nie zaniechał działalności politycznej na terenie wiejskim, uczestniczył także w kolportażu wydawnictw sygnowanych

przez „Solidarność” i innej literatury bezdebitowej zwłaszcza wśród b. działaczy „Solidarności” RI na terenie woj. siedleckiego. Uczestnik uroczystości i manifestacji patriotycznych. Zaangażowany w działalność Duszpasterstwa Rolników, skupiającego większość czołowych aktywistów b. NSZZ RI „S”. W 1987 roku był jednym z wnioskodawców złożenia w siedleckim Sądzie Wojewódzkim wniosku o rejestrację „Solidarności Rolników Indywidualnych Województwa Siedleckiego”.

2. Mirosław Andrzejewski

Uczestniczył w opozycji niepodległościowej od 1979 roku. W trakcie nauki w II Liceum Ogólnokształcącym w Siedlcach aktywnie działał w ruchu harcerskim, tworząc niezależną od ZHP drużynę harcerską. Był jednym z założycieli i aktywnym działaczem nielegalnej organizacji siedleckiej grupy Ruchu Młodej Polski, od grudnia 1980 jednym z rzeczników RMP. Uczestniczył w akcjach ulotkowych i plakatowych oraz w malowaniu hasła na murach. Był kolporterem ulotek, podziemnej prasy i książek. Działając w RMP współtworzył pisma „Młoda Myśl”, a następnie „ABC”. Był także członkiem Niezależnego Zrzeszenia Studentów i uczestnikiem strajku studenckiego w Wyższej Szkole Rolniczo-Pedagogicznej w Siedlcach. W związku z działalnością w nielegalnej organizacji RMP oraz rozpowszechnianiem bezdebitowych wydawnictw i ulotek, 13.12.1981 r. został internowany i umieszczony w Ośrodku Odosobnienia w Białej Podlaskiej, Włodawie i Kwidzynie. W dniu 7.08. 1982 uciekł z Kwidzyna i do 6.01.1983 ukrywał się. Poszukiwany był listem gończym, zaś Prokuratura Rejonowa w Kwidzynie prowadziła śledztwo w powyższej sprawie. Postanowieniem z dnia 26.03.1983 r. Prokurator Rejonowy w Kwidzynie warunkowo umorzył postępowanie karne wobec Mirosława Andrzejewskiego wyznaczając okres próby 1 rok. Mimo to zaangażował się aktywnie w działalność podziemnych struktur „Solidarności”, współpracując m.in. z Siedleckim Komitetem Oporu Społecznego. W ramach SKOS zajmował się kolportażem niezależnej prasy i ulotek. 14.02.1985 został aresztowany za kolportaż ulotek i przetrzymywany w Areszcie Śledczym w Siedlcach i Łukowie. 1.04.1985 r. został skazany przez Sąd Rejonowy w Siedlcach na 11 miesięcy więzienia, osadzony w Zakładzie Karnym w Siedlcach (otrzymał przepustkę na własny ślub), następnie w Braniewie i Łęczycy. W Łęczycy został 2.10.1985 r. dotkliwie pobity. Zwolniony 8.11.1985, m.in. wskutek interwencji Komitetu Prymasowskiego. Mirosław Andrzejewski był grafikiem i ilustratorem w podziemnym piśmie „Metrum” i wydawnictwie Metrum, a także autorem licznych rysunków satyrycznych rozpowszechnianych w Ośrodku Odosobnienia w Kwidzynie i zamieszczanych w wydawnictwach drugiego obiegu m.in. „Metrum”, oraz w zbiorze rysunków wydanym w 1986 r. w Wydawnictwie „Metrum”. Był współorganizatorem i aktywnym uczestnikiem manifestacji, akcji protestacyjnych, uroczystości patriotycznych i rocznicowych w Siedlcach. Z powodu swej działalności był inwigilowany, zatrzymywano go na 48 godzin, a w jego mieszkaniu kilkakrotnie były przeprowadzane rewizje.

3. Lucjan Błoński

Od 1977 r. był członkiem Siedlecko-Podlaskiej Grupy Ludowo-Narodowej. W 1978 r. uczestniczył w akcji ulotkowej nawołującej do bojkotu wyborów do rad narodowych, rozpowszechniał prasę i wydawnictwa podziemne i pomagał w organizacji rocznicowych manifestacji patriotycznych. Drukował i kolportował m.in. „Biuletyn Informacyjny KOR”, „Głos”, „Opinię”, „Aneks”, „Zapis”, „Puls”, „Krytykę”. Był jednym z założycieli oraz członkiem KZ NSZZ „Solidarność” w Zakładach Przemysłu Dzwiniarskiego „Karo” w Siedlcach. W swoim zakładzie pracy był współautorem odzewy „Do Całej Załogi” (stanowczy protest przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego i próba zorganizowania strajku). Po wprowadzeniu stanu wojennego został w dniu 14 grudnia 1981 r. internowany i osadzony w Białej Podlaskiej, Włodawie, Lublinie oraz w Kwidzynie. Zwolniony został w dniu 4 września 1982 r. W latach 1983-1989 organizował w siedleckich parafiach spotkania z pisarzami, aktorami i politykami opozycyjnymi, działał w Diecezjalnym Komitecie Charytatywno-Społecznym. W roku 1985 został współzałożycielem, autorem tekstów i drukarzem „Informatora Siedleckiej Solidarności”, który ukazywał się w latach 1985-1989. Brał udział w demonstracjach patriotycznych w Siedlcach. W związku ze swoją działalnością był represjonowany (rewizje, zatrzymania na 48 godzin, rozmowy profilaktyczo-ostrzegawcze, zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych).

4. Zenon Borkowski

W l. 1980-1981 był działaczem NSZZ „Solidarność” RI na terenie woj. siedleckiego. Był jednym z najaktywniejszych działaczy na rzecz tworzenia ogniw Solidarności Wiejskiej na terenie woj. siedleckiego, zwłaszcza w gminie Trzebieszów. Był także członkiem Zarządu Wojewódzkiego NSZZ „S” RI. Współorganizował i brał aktywny udział w ogólnopolskim strajku okupacyjnym NSZZ „S” RI w Siedlcach w dniach 5.11-14.12.1981 r. Po wyjściu ze strajku 14.12.1981 r. został zatrzymany, a następnie za prowadzenie działalności związkowej i politycznej internowany i osadzony w ZK w Białej Podlaskiej, we Włodawie, Ośrodku Odosobnienia W Lublinie i Kwidzynie. Po zwolnieniu z internowania 24.09.1982 r. wielokrotnie prowadzono z nim rozmowy ostrzegawcze oraz dokonywano przeszukań w miejscu zamieszkania. W okresie stanu wojennego i po jego zawieszeniu zaangażowany był w kolportaż wydawnictw sygnowanych przez „Solidarność” i innej literatury bezdebitowej, brał także udział w akcjach ulotkowych. Był członkiem grupy działaczy związkowych występującej z inicjatywą rejestracji „Solidarności Rolników Indywidualnych” na terenie woj. siedleckiego. Współorganizował i aktywnie uczestniczył w uroczystościach religijno-patriotycznych i manifestacjach rocznicowych w Siedlcach i w Warszawie. Był także pomysłodawcą i współorganizatorem odbudowy kopców bohaterów narodowych w woj. siedleckim. Zaangażowany w działalność Duszpasterstwa Rolników, skupiającego większość czołowych aktywistów b. NSZZ RI „S”. Z tego powodu był inwigilowany i kontrolowany

operacyjnie. Formą represji wobec Zenona Borkowskiego było także zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych.

5. Witold Bobryk

Uczestniczył w opozycji niepodległościowej od 1979 roku. W trakcie nauki w LO im. Królowej Jadwigi w Siedlcach aktywnie działał w Ruchu Młodej Polski. Utrzymywał kontakty z działaczami RMP z całego kraju oraz przywoził literaturę bezdebitową do Siedlec. Uczestniczył w akcjach ulotkowych i plakatowych, w malowaniu haseł na murach. Był organizatorem kolportażu i hurtowym kolporterem ulotek, podziemnej prasy i książek. Był zaangażowany w druk pisma RMP „Młoda Myśl”, a następnie „ABC”. Po wprowadzeniu stanu wojennego został 13.12.1981 r. internowany. Osadzony w ZK w Białej Podlaskiej, w Siedlcach, we Włodawie i Ośrodku Odosobnienia w Lublinie. Po zwolnieniu z internowania 30.04.1982 r. zaangażował się w działalność podziemnych struktur „Solidarności”, współpracując m.in. z Siedleckim Komitetem Oporu Społecznego. W latach 1982-1984 był drukarzem ulotek i plakatów, a następnie w latach 1984-1987, już jako student historii na KUL, pisma siedleckiej opozycji „Metrum”, książek Wydawnictwa Metrum, biuletynów Agencji Informacyjnej „Solidarność” i Krajowej Agencji Terenowej. Był autorem licznych korespondencji zamieszczanych na łamach tych pism oraz współpracownikiem redakcji i autorem tekstów publikowanych w „Metrum”. Organizował lokale na drukarnie i dostarczał sprzęt niezbędny do druku. Podczas druku biuletynu KAT w Warszawie 15.06.1986 r. został, wraz z innymi osobami w tym uczestniczącymi, tymczasowo aresztowany, wyrokiem Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy z 23.06.1986 r. skazany na karę 1 roku pozbawienia wolności i osadzony w Zakładzie Karnym w Białogórze. W dniu 16.08.1986 r. został zwolniony z więzienia na podstawie amnestii. Z powodu swej działalności był inwigilowany i kontrolowany operacyjnie. Wielokrotnie prowadzono z nim rozmowy ostrzegawcze, dokonywano przeszukań w jego miejscu zamieszkania oraz zatrzymywano go na 48 godzin.

6. Joanna Brynda

Zaangażowała się w działalność opozycyjną w Siedlcach jeszcze w trakcie nauki w LO w Siedlcach. Wraz z innymi członkami rodziny (bracia Mirosław, Leszek, Zbigniew oraz rodzice Krystyna i Władysław Andrzejewscy), także czynnie wspierającymi opozycję, utrzymywała kontakty z innymi działaczami z Siedlec i z Warszawy. Pani Joanna Brynda brała aktywny udział w manifestacjach, akcjach protestacyjnych oraz uroczystościach patriotycznych i rocznicowych w Siedlcach. Była także kolporterką wydawnictw i prasy niezależnej. Jednocześnie była współpracownikiem redakcji pisma siedleckiej opozycji „Metrum”, do którego wykonywał ilustracje oraz odpowiadała za jego szatę graficzną. Aktywnie wspierała także działania Siedleckiego Komitetu Oporu Społecznego. Jako współpracowniczka tego Komitetu projektowała sygnowane przez SKOS cegielki-

pokwitowania wpłaty na działalność podziemia i pokwitowania wpłaty składki związkowej, plakaty, ulotki, pocztówki okolicznościowe oraz znaczki poczty Solidarność przedstawiające papieża - w podziękowaniu dla Jana Pawła II za pielgrzymkę do Polski w 1983 roku i portrety działaczy podziemia, więźniów sumienia. Z powodu swej działalności była inwigilowana i kontrolowana operacyjnie oraz karana przez Kolegium do spraw wykroczeń. Prowadzono z nią rozmowy ostrzegawcze i zatrzymywano na 48 godzin.

7. Marcin Brynda

Od 1982 r. przebywał w Szwajcarii gdzie prowadził działalność w emigracyjnych strukturach „Solidarność”. Przygotował w Genewie wystawę dot. „Solidarność” i kolportował w Szwajcarii wydawnictwa sygnowane przez „Solidarność”. Organizował i obsługiwał kanał łączności nielegalnych struktur opozycyjnych w Warszawie i Siedlcach z ośrodkami na zachodzie. Utrzymywał stały kontakt z przedstawicielami opozycji siedleckiej, a zwłaszcza z zaangażowaną w działalność opozycyjną rodziną Andrzejewskich. Aktywnie uczestniczył w Szwajcarii w pozyskiwaniu funduszy na działalność krajowych struktur podziemnych i pomoc osobom represjonowanym i ich rodzinom. Podczas pobytów w kraju brał udział w emisjach programów „Radia Solidarność” oraz w pracach redakcyjnych edycji zagranicznej „Tygodnika Mazowsze”. Ze względu na duże zaangażowanie w działalność w konspiracyjnych strukturach opozycyjnych tak w kraju, jak i zagranicą oraz z powodu zatrzymania go w dniu 15.04.1987 r. w Siedlcach, wraz z innymi działaczami siedleckiej opozycji, na polecenie Departamentu II MSW zatrzymano mu paszport służbowy MSZ, a 2.06.1987 r. wniesiono formalne postanowienie o zastrzeżeniu wyjazdów do 1.06.1989 r. Przeprowadzono z nim także rozmowę ostrzegawczą. Mimo wielokrotnego składania wniosków o wyjazd do Szwajcarii (w celu złożenia egzaminów maturalnych i kontynuowania nauki) oraz interwencji w Genewie Sekretarza Generalnego Unii Telekomunikacyjnej (ojciec Marcina Bryndy Stanisław był tam oddelegowany do pracy) paszport na wyjazd prywatny uzyskał dopiero 25.07.1988 r.

8. Edward Flis

W 1980 r. był jednym z inicjatorów powołania do życia na węźle PKP w Siedlcach struktur NSZZ „Solidarność”. Był tam etatowym członkiem Komisji Zakładowej Związku pełniąc w niej funkcje skarbnika. Był także członkiem Zarządu Oddziału NSZZ „Solidarność” Siedlce Region Mazowsze. Po wprowadzeniu stanu wojennego wchodził w skład tajnej Komisji Zakładowej siedleckich kolejarzy. Był czynnie zaangażowany w działalność opozycyjną. Brał udział w drukowaniu i kolportowaniu ulotek, akcjach plakatowych, malowaniu napisów na murach, a także wszelkiego rodzaju manifestacjach i demonstracjach organizowanych przez Solidarność na terenie Siedlec. Dzięki jego postawie udało się

uratować archiwum oraz sztandar kolejarskiej „Solidarności” z Siedlec. Brał też czynny udział w udzielaniu pomocy osobom represjonowanym przez władze komunistyczne.

9. Krzysztof Golbiak

Od 1980 roku był członkiem „Solidarności” w Siedleckim Przedsiębiorstwie Budownictwa Ogólnego w Siedlcach. Był Delegatem na Walny Zjazd Delegatów Oddziału Siedlce NSZZ „Solidarność” Region Mazowsze. Po wprowadzeniu stanu wojennego został członkiem Tajnej Komisji Zakładowej w Siedleckim Przedsiębiorstwie Budownictwa Ogólnego. Dnia 1 maja 1982 r. współorganizował happening w Siedlcach podczas oficjalnego pochodu podczas którego nastąpiło wypuszczenie wron przewiązanych czerwonymi wstążkami. Przemyczał prasę podziemną i grypsy do obozów dla internowanych. W latach 1982-1989 czynnie uczestniczył w akcjach ulotkowych, plakatowych i malowaniu napisów na murach. W latach 1982-86 brał udział w wykonywaniu metodą fotograficzną kalendarzyków i zdjęć antyreżimowych. W czerwcu 1984 r. uczestniczył w ramach ogólnopolskiej akcji pomiaru frekwencji w wyborach do Rad Narodowych. Akcję tę zorganizował Siedlecki Komitet Oporu Społecznego. W okresie od 1983 do 1989 roku prowadził, wspólnie z żoną Bogumiłą, we własnym mieszkaniu magazyn i punkt kolportażowy niezależnej prasy, (m.in. „Tygodnik Mazowsze”, „Kos”, „Gazeta Podlaska”, „Metrum”), ulotek, plakatów, znaczków i książek (m.in. publikacje wydawnictw „NOWA”, „Przedświt”, „Baza”, „KOS”, „Metrum”, Wydawnictwo im. Grzegorza Przemyska). W latach 1983-1989 przywoził do Siedlec z Warszawy prasę i wydawnictwa podziemne. Brał udział w nadawaniu audycji radia „Solidarność” Siedlce. Od połowy 1988 roku prowadził na pół legalny sklepik z wydawnictwami podziemnymi pod patronatem siedleckiej Oddziałowej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność”, zaś w 1989 roku był czynnie zaangażowany w działalność w ramach Komitetu Obywatelskiego.

10. Zygmunt Gołowski

Uczestniczył w opozycji niepodległościowej od połowy lat 70-tych. Utrzymywał kontakty z opozycją siedlecką. Od 1979 roku związany z KPN zaangażowany w druk ulotek KPN i organizowanie rocznicowych uroczystości patriotycznych, spotkań, odczytów i prelekcji. Aktywnie działał także w Ruchu Młodej Polski. Utrzymywał kontakty z działaczami RMP z całego kraju. Przywoził ulotki i literaturę bezdebitową do Siedlec i zajmował się ich kolportażem. Po wprowadzeniu stanu wojennego został 13.12.1981 r. internowany. Osadzony w ZK Białej Podlaskiej, Włodawie i Kwidzynie. W trakcie internowania był szykanowany, pozbawiony możliwości korespondencji z rodziną, i dwukrotnie pobity. W czasie tłumienia akcji protestacyjnej przez funkcjonariuszy MO, ZOMO i służby więziennej w dniu 14.08.1982 r. w Kwidzynie został dotkliwie pobity i z tego powodu hospitalizowany. Za czynny udział w buncie internowanych został w dniu 6.09.1982

r. aresztowany i osadzony w Zakładzie Karnym w Elblągu. W dniu 23.05.1983 r. Sąd Wojewódzki w Elblągu orzekł wobec Zygmunta Goławskiego 2 lata pozbawienia wolności oraz 25 tys. zł grzywny. W 17.08.1983 r. na mocy ustawy o amnestii postępowanie karne zostało umorzone. Po odzyskaniu wolności nie zaprzestał działalności i w dalszym ciągu zajmował się kolportażem podziemnej prasy i wydawnictw oraz utrzymywał kontakty z działaczami podziemnej „Solidarności”. Z powodu swej działalności był inwigilowany i kontrolowany operacyjnie oraz karany przez Kolegium do spraw wykroczeń. Wielokrotnie prowadzono z nim rozmowy ostrzegawcze, dokonywano przeszukań w jego miejscu zamieszkania i działalności gospodarczej, którą mu utrudniano.

11. Gryczewski Zdzisław

Odegrał wiodącą rolę w organizowaniu Komisji Zakładowej „Solidarności” na terenie Odlewni Staliwa „Stalchemak” w Siedlcach. Po wprowadzeniu stanu wojennego nie zaniechał prowadzenia działalności związkowej, brał czynny udział w kolportażu niezależnej prasy i wydawnictw, w organizowaniu pomocy represjonowanym. Uczestniczył w uroczystościach patriotyczno-religijnych i manifestacjach organizowanych przez siedleckie podziemie solidarnościowe. W dniu 30.08.1983 r. został zatrzymany podczas kolportażu w zakładzie pracy ulotek informujących o manifestacji pod pomnikiem Tadeusza Kościuszki w Siedlcach, w dniu 31.08.1983 r., w rocznicę podpisania porozumień sierpniowych oraz o bojkocie w tym dniu komunikacji miejskiej i prasy. Ponadto w domu Zdzisława Gryczewskiego przeprowadzono przeszukanie, w trakcie którego zakwestionowano sygnowane przez „Solidarność” wydawnictwa niezależne i broszury. Postanowieniem Prokuratura Rejonowego w Siedlcach z 1.09.1983 r. został aresztowany tymczasowo i osadzony w Areszcie Śledczym w Łukowie, a następnie w Siedlcach. Zwolniony z aresztu 18.10.1983 r. za poręczeniem społecznym. Petycję o jego zwolnienie podpisało m.in. ponad 70 pracowników „Stalchemaku” zatrudnionych na jego wydziale. W dniu 7.12.1983 r. wyrokiem Sądu Rejonowego w Siedlcach Zdzisław Gryczewski został skazany na 1 rok pozbawienia wolności w zawieszeniu na 4 lata oraz 30 tys. zł grzywny. W ramach dodatkowych represji w swoim zakładzie pracy został karnie zdjęty ze stanowiska brygadzysty. Złożył od tej decyzji odwołanie do terenowej Komisji do Spraw Pracy w Siedlcach, która jednakże w dniu 3.05.1984 r. oddaliła jego wniosek. Nadal utrzymywał kontakty z czołowymi opozycjonistami siedleckimi, zwłaszcza spośród pracowników „Stalchemaku”. Ponadto regularnie uczestniczył w organizowanych przez siedleckie podziemie solidarnościowe mszach za Ojczyznę, rocznicowych, a także w pielgrzymkach na Jasną Górę. W grudniu 1988 r. Zdzisław Gryczewski wszedł w skład Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” w Siedlcach. Z powodu swej działalności był inwigilowany, kontrolowany operacyjnie, wzywany na rozmowy ostrzegawcze. W jego domu

wielokrotnie przeprowadzano rewizje. Formą represji było także zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych w okresie do 19.01.1985 r.

12. Bożenna Janiszewska

Prowadziła działalność opozycyjną od połowy lat 70-tych. Jako asystent na Wydziale Pedagogicznym w Wyższej Szkole Rolniczo-Pedagogicznej w Siedlcach pomagała w powielaniu i kolportażu nielegalnej literatury. Utrzymywała kontakty z opozycją siedlecką i działaczami KOR z Warszawy. Była także dostarczycielką literatury bezdebitowej i ulotek oraz sprzętu i materiałów do drukowania na teren Siedlec i inicjatorką ich kolportażu. Pomagała również w organizowaniu w Siedlcach Radia „Solidarność”, dostarczając z Warszawy w 1984 r. mini nadajniki radiowe do nadawania na falach UKF. W jej mieszkaniu w Warszawie zlokalizowany był duży punkt kolportażu wydawnictw „Most” i Kos”. Pani Bożenna Janiszewska była kolporterką wydawnictwa „Most” na woj. siedleckie. Jednocześnie będąc pracownikiem naukowym UW także wspierała działania opozycyjne, jej podpis widnieje pod petycją w obronie Adama Michnika w lutym 1987 r.

13. Kazimierz Kacprzak

W latach 1980-1990 był aktywnym działaczem Klubu Inteligencji Katolickiej. Od IX 1980 działał w „Solidarności”, był członkiem Prezydium Komitetu Zakładowego w Fabryce Narzędzi Skrawających VIS w Siedlcach. 14 XII 1981 r. był organizatorem strajku w Fabryce Narzędzi Skrawających. Po 13 XII 1981 r., Pan Kazimierz Kacprzak został koordynatorem łączników z ośrodka odosobnienia. W okresie 1982-1989 r., pozostawał przewodniczącym Tymczasowego Komitetu Zakładowego w FNS, kolportował ulotki, książki, prasę podziemną i inne materiały w siedleckich fabrykach. Był uczestnikiem akcji ulotkowych, plakatowych, malowania napisów na murach oraz aktywnym działaczem Charytatywnego Komitetu Samopomocy Społecznej oraz współorganizatorem Mszy za Ojczyznę. W okresie 1985-1987 r., organizował lokale i emisję Radia „Solidarność” Siedlce. Od 1989 r., był przewodniczącym Komitetu Zakładowego NSZZ „Solidarność” w FNS oraz delegatem na kolejne Walne Zjazdy Delegatów Regionu Mazowsze.

14. Stanisław Karpik

Był w latach 1962-1989 działaczem opozycji niepodległościowej. W 1962 zawiązał Zrzeszenie Polskiej Młodzieży Katolickiej, mające opiekować się miejscami pamięci i organizować uroczystości religijno-patriotyczne. Z tego powodu był inwigilowany i 15 VIII 1962 aresztowany, po półrocznym pobycie w AŚ Warszawa-Mokotów skazany wyrokiem Sądu Powiatowego w Siedlcach na 6 mies. więzienia (areszt zaliczono w poczet kary). W 1966 uczestniczył w obchodach milenijnych w Gnieźnie, Poznaniu, Częstochowie i Warszawie; wykonywał i kolportował ulotki przypominające o zbrodni katyńskiej. Wskutek

powyższego 24 VI 1966 ponownie został aresztowany i osadzony na 10 miesięcy w AŚ Warszawa-Mokotów. W 1973 wybudował na terenie swojego gospodarstwa w Opolu Starym kaplicę bł. Maksymiliana Kolbego, którą w lipcu 1973 zniszczyli funkcjonariusze MO. Za nielegalną budowę skazany został przez kolegium ds. wykroczeń na 50 dni aresztu. W 1976 wybudował nową kaplicę we własnym domu, którą 8 IV 1977 funkcjonariusze MO zdemolowali wraz z domem. Od 1976 r. Stanisław Karpik był współpracownikiem KOR, następnie KSS KOR. W 1978 wybudował kolejną kaplicę, poświęconą 26 XI 1978. Stanisław Karpik był założycielem Podlaskiego Komitetu Samoobrony Ludzi Wierzących, wydającego komunikaty o represjach wobec Kościoła i zbierającego podpisy pod petycjami o uwzględnianie mszy św. i audycji religijnych w programach radia i tv. W latach 1978-1981 zaangażował się w działania ROPCio, kolportował prasę niezależną. W latach następnych był redaktorem i kolporterem „Placówki” oraz organizatorem Ruchu Młodej Polski w woj. siedleckim. W 1981 wspomagał strajkujących w Siedlcach rolników dostarczając im żywność. Po 13 XII 1981 ukrywał się w rodzinnej wsi. 16 XII 1981 został internowany i osadzony w Ośrodku Odosobnienia w Białej Podlaskiej i Włodawie, skąd uciekł 28 III 1982, podczas badań w Szpitalu Rejonowym we Włodawie. Stanisław Karpik był następnie redaktorem, drukarzem i wydawcą podziemnego pisma „Wiadomości Podlaskie”, a także organizatorem międzymiastowego kolportażu prasy i wydawnictw podziemnych. Utrzymywał kontakty z działaczami opozycyjnymi z całego kraju. Za swoją działalność 23 IV 1983 został aresztowany i przetrzymywany w ZK w Siedlcach. Zwolniony został 26 VII 1983 na mocy amnestii. Stanisław Karpik wielokrotnie był szykanowany, bity, skazywany na karę grzywny przez kolegium ds. wykroczeń oraz wzywany na rozmowy ostrzegawcze. W jego domu wielokrotnie przeprowadzano rewizje. Szczególną formą represji stosowanej wobec Stanisława Karpika było także bezpodstawne umieszczanie w Szpitalu Psychiatrycznym w 1969 i 1980 roku.

15. Cezary Kaźmierczak

Uczestniczył w opozycji niepodległościowej od 1979 roku. W trakcie nauki szkolnej w Siedlcach aktywnie działał w Ruchu Młodej Polski. Uczestniczył w akcjach ulotkowych i plakatowych, w malowaniu haseł na murach. Był kolporterem ulotek, podziemnej prasy i książek. Był zaangażowany w druk pisma RMP „Młoda Myśl”, a następnie „ABC”. Po wprowadzeniu stanu wojennego ukrywał się. 13.12.1981 r. wydrukował ulotkę w obronie internowanych, którą następnie rozpowszechniał. 28 XII 1981 został aresztowany i skazany na 2 miesiące więzienia przez kolegium ds. wykroczeń. W lutym 1982 r. samodzielnie wydawał pismo „Goniec Wojenny”. Z powodu działalności w nielegalnej organizacji RMP w Siedlcach 29.04.1982 r. został internowany. Osadzony w ZK w Siedlcach, Ośrodku Odosobnienia w Lublinie, Załężu k. Rzeszowa i Nowym Łupkowie. W Załężu uczestniczył w buncie internowanych, zaś w Łupkowie został 3.10.1982 r. dotkliwie pobity. Po zwolnieniu z

internowania 02.12.1982 r. zaangażował się w działalność podziemnych struktur „Solidarności”, był współzałożycielem i jednym z liderów Siedleckiego Komitetu Oporu Społecznego (SKOS), kolporterem i organizatorem kolportażu podziemnej prasy i wydawnictw. Był współzałożycielem i redaktorem dwutygodnika „Metrum”, pisma siedleckiej opozycji, a po przekształceniu go w kwartalnik redaktorem naczelnym. Odpowiedzialny był także za wydawnictwo Metrum. Cezary Kaźmierczak był autorem licznych artykułów publikowanych głównie w „Metrum” i paryskim „Kontakcie”, a także w „Tygodniku Mazowsze”. Był organizatorem kontaktów ze strukturami zagranicznymi (m.in. w Paryżu) oraz niezależnych inicjatyw kulturalnych (teatr domowy, kino domowe). Był współorganizatorem i aktywnym uczestnikiem manifestacji, akcji protestacyjnych oraz uroczystości patriotycznych i rocznicowych w Siedlcach. Był także współpracownikiem Komitetu Helsińskiego. Z powodu swej działalności był inwigilowany i kontrolowany operacyjnie oraz karany przez Kolegium do spraw wykroczeń. Wielokrotnie prowadzono z nim rozmowy ostrzegawcze, dokonywano przeszukań w miejscu zamieszkania oraz zatrzymywano go na 48 godzin. Formą represji wobec Cezarego Kaźmierczaka było także zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych na 2 lata.

16. Jerzy Maciej Kublikowski

Uczestniczył w działalności opozycyjnej i antysystemowej od 1968 roku, brał udział w protestach studenckich i demonstracjach na Uniwersytecie Warszawskim 8.03.1968 r. oraz w manifestacji pod Komitetem Partii w dniu 13.03.1968 r. w Siedlcach. Dwukrotnie zatrzymany na 48 godzin, inwigilowany przez Służbę Bezpieczeństwa. W jego domu przeprowadzono rewizję. W 1980 r. był jednym z założycieli związku NSZZ „Solidarność” w Fabryce Narzędzi Skrawających „VIS” w Siedlcach. Został wybrany pierwszym przewodniczącym Siedleckiego Oddziału NSZZ „Solidarność” Region Mazowsze. 13 grudnia 1981 r. został internowany. W trakcie internowania był szykanowany, a w więzieniu w Kielcach, kiedy z kolegami usiłował przeszkodzić w zabraniu z celi Krzysztofa Goławskiego, ciężko pobity, wskutek czego hospitalizowany przez okres 1,5 miesiąca w szpitalu. Po opuszczeniu ośrodka odosobnienia nie zaprzestał działalności opozycyjnej. Był zaangażowany w druk w Siedlcach i Warszawie m.in. „Wiadomości Podlaskich”, plakatów, ulotek okolicznościowych oraz produkcję nalepek samoprzylepnych i rozpowszechnianie na terenie całego kraju wraz z prasą ukazującą się w Siedlcach. Współorganizował także akcję rozsyłania plakatów pocztą. Dostarczał również sprzęt i materiały niezbędne do druku nielegalnych wydawnictw i prasy. 1 maja 1983 r., zawiesił flagę z napisem „Solidarność” na kominie kotłowni budynku hotelowego w Siedlcach. Jako osoba internowana i represjonowana Jerzy Maciej Kublikowski zdecydował się w 1984 r. na wyjazd emigracyjny z Polski, wraz z rodziną, która także poddawana była represjom. Będąc na emigracji w Nowej Zelandii reprezentował

interesy siedleckiego Radia „Solidarność” przekazując między innymi zachodnim rozgłośniom jego audycje.

17. Waldemar Lau

Od 1980 r. był działaczem NSZZ „Solidarność” w Fabryce Okładzin Ciernych w Markach. Po wprowadzeniu stanu wojennego kontynuował działalność opozycyjną. W latach 1982 – 1985 współpracował przy drukowaniu „Tygodnika Wojennego”. W październiku 1984 r. zorganizował w Słupnie drukarnię nielegalnych wydawnictw, sygnowanych przez niezależną oficynę wydawniczą NOW-a. W związku z tym, w dniu 30.05.1985 r. został zatrzymany i tymczasowo aresztowany na okres trzech miesięcy. W dniu 26.08.1985 r. areszt przedłużono o kolejne trzy miesiące. Podczas pobytu w Areszcie Śledczym Warszawa Mokotów, Pan Waldemar Lau kilkakrotnie brał udział w zbiorowych głodówkach, m.in. w rocznicę śmierci ks. Popiełuszki. W dniu 21.11.1985 r. Pan Waldemar Lau został zwolniony z aresztu, jednak zastosowano wobec niego środek zapobiegawczy w postaci dozoru MO i konieczności stawiania się raz w tygodniu w Komisariacie MO w Radzyminie. Postanowieniem Prokuratury Wojewódzkiej w Warszawie z dnia 11.12.1985 r. postępowanie prowadzone w sprawie Pana Waldemara Lau zostało warunkowo umorzone.

18. Mieczysław Łaba

W latach 1980-1981 był działaczem NSZZ „S” na terenie Sokołowa Podlaskiego i woj. siedleckiego. W dniu 17.12.1981 r. internowany na podstawie decyzji nr 45/81 wydanej przez Komendanta KWMO w Siedlcach za prowadzenie działalności związkowej i politycznej. Internowany od 17.12.1981 r. do 23.07.1982 r., osadzony w ZK Białej Podlaskiej, Włodawie i Lublinie. Po zwolnieniu z internowania nie zaniechał działalności związkowej. Aktywnie uczestniczył w akcjach protestacyjnych, utrzymywał kontakty z innymi działaczami z terenu Sokołowa Podlaskiego i województwa siedleckiego. Był uczestnikiem i współorganizatorem uroczystości i manifestacji patriotycznych, za co wymierzono mu karę grzywny. Był inwigilowany, kontrolowany operacyjnie przez SB i wzywany na rozmowy ostrzegawcze.

19. Przemysław Maksymiuk

Brał czynny udział w działaniach Ruchu Młodej Polski poprzez przechowywanie i kolportowanie ulotek oraz malowanie antysystemowych napisów na murach. Kolportował siedleckie wydawnictwa, pisma i prasę Ruchu Młodej Polski ("Młoda Myśl" i "ABC") oraz ROPCiO "Opinia". W latach 1983-1984 drukował i kolportował ogólnopolski biuletyn Agencji Informacyjnej "Solidarności" "AIS". W okresie 1984-1986 r., był drukarzem, łącznikiem, korespondentem i kolporterem Krajowej Agencji Terenowej "KAT". Podczas druku biuletynu KAT w Warszawie 15.06.1986 r. został, wraz z innymi osobami w tym

uczestniczącymi, tymczasowo aresztowany, wyrokiem Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy z 23.06.1986 r. skazany na karę 1 roku pozbawienia wolności i osadzony w Zakładzie Karnym w Białogórze. W dniu 16.08.1986 r. został zwolniony z więzienia na podstawie amnestii. W roku 1985 został autorem, wydawcą i kolporterem jednodniówki "Non Benon" - pisma, jak brzmiał podtytuł, "dedykowanego ministrowi Benonowi Miśkiewiczowi Autorowi Czystki Przeprowadzonej na Wyższych Uczelniach". Ponadto był drukarzem, kolporterem i autorem artykułów publikowanych w „Metrum”. W latach 1987-1989 r., upowszechniał kulturę niezależną działając w legalnym Towarzystwie Miłośników Podlasia. Z powodu swej działalności był inwigilowany i kontrolowany operacyjnie. Wielokrotnie prowadzono z nim rozmowy ostrzegawcze, dokonywano przeszukań w jego miejscu zamieszkania oraz zatrzymywano go na 48 godzin.

20. Tomasz Olko

Był aktywnym działaczem NSZZ „S” na terenie Siedlec i całego województwa siedleckiego. Od chwili powstania NSZZ „S” na terenie Fabryki Narzędzi Skrawających „VIS” w Siedlcach aktywnie zaangażował się w działalność tego związku i tworzenie jego struktur. Odegrał wiodącą rolę w organizowaniu Komisji Zakładowej „S” w „VIS”. Był drukarzem i kolporterem ulotek, podziemnej prasy i książek, kurierem między Siedlcami, Warszawą, Łodzią, Szczecinem i Stalową Wolą. W trakcie oficjalnego pochodu 1-Majowego w 1982 r. w Siedlcach, w ramach antyreżimowego happeningu, którego był współorganizatorem, wypuścił 3 żywe wrony – symbol WRON – udekorowane czerwonymi wstążkami. 31.08.1982 r. został internowany i umieszczony w Ośrodku Odosobnienia we Włocławku –Mielęcinie, zwolniony 15.10.1982 ze względu na stan zdrowia. Po powrocie z internowania kontynuował działalność w podziemnych strukturach „Solidarności”. W 1983 r. był współtwórcą i aktywnym działaczem Siedleckiego Komitetu Oporu Społecznego. W ramach SKOS organizował drukarnie i kierował kolportażem pisma siedleckiej opozycji „Metrum” oraz zajmował się organizacją niezależnego życia kulturalnego (występy teatru domowego i kina domowego oraz spotkania z niezależnymi twórcami w regionie siedleckim). W 1984 r. był współorganizatorem w Siedlcach Radia „Solidarność”. Pod kierownictwem Tomasza Olki, który był jednocześnie autorem i redaktorem audycji, Radio „S” nadało 46 audycji. Utrzymywał kontakt z Radiem Wolna Europa oraz rozgłościami polonijnymi w Australii i Nowej Zelandii. 24.02.1984 został aresztowany i przetrzymywany w Areszcie Śledczym w Siedlcach i Łukowie, zwolniony 28.04.1984 r. 25.07.1984 r. Sąd Wojewódzki w Siedlcach umorzył postępowanie na mocy amnestii. W 1987 r. był współzałożycielem pisma Gazeta Podlaska Informator NSZZ „Solidarność” Region Mazowsze Oddział Siedlce. Tomasz Olko był także współorganizatorem i aktywnym uczestnikiem manifestacji, akcji protestacyjnych oraz uroczystości patriotycznych i rocznicowych w Siedlcach. Brał także udział w przerzucaniu do ZSRR niezależnych wydawnictw i literatury religijnej.

21. Adam Patoleta

W 1980 roku Pan Adam Patoleta pracował w Zakładzie Produkcji Podzespołów w Siedlcach, Fabryki Samochodów Osobowych w Warszawie, gdzie był jednym z założycieli związku NSZZ „Solidarność”. Po wprowadzeniu stanu wojennego został członkiem Tajnej Komisji Zakładowej „Solidarności”, w której był odpowiedzialny za kontakty międzyzakładowe, kolportaż ulotek, plakatów, prasy podziemnej i biuletynów informacyjnych. Od 1983 roku był członkiem ścisłego kierownictwa Siedleckiego Komitetu Oporu Społecznego, zaś od 1984 roku działał w Siedleckim Radiu „Solidarność”, zajmując się między innymi nadawaniem audycji radiowych i wyszukiwaniem lokali do nadawania. W latach 1984-1986 w garażu jego domu mieściła się drukarnia (powielacz, sitodruk), gdzie drukował, wraz z żoną Barbarą, ulotki, plakaty, prasę niezależną. W latach 1986-1989 zaopatrywał w materiały poligraficzne i papier drukarnię w Koszewnicy k/Siedlec wykorzystując do tego własny motocykl i samochód. W latach 1985-89 w jego mieszkaniu odbywały się seanse tzw. kina domowego.

22. Ryszard Piekart

Od połowy lat 70-tych zajmował się kolportażem prasy niezależnej i wydawnictw książkowych. Utrzymywał kontakty z opozycją siedlecką, działał w Siedlcach w ramach ROPCiO. Od 1979 roku związany z KPN. W 1980 był jednym z założycieli NSZZ „Solidarność” w Zakładach Przemysłu Dziewiarskiego „Karo” w Siedlcach, a następnie pełnił w nim funkcję członka Komisji Zakładowej. Po ogłoszeniu stanu wojennego w dn. 14.12.1981 r. zorganizował na terenie zakładu pracy akcję protestacyjną przeciwko prowadzeniu stanu wojennego, rozpowszechniając zredagowaną przez siebie odezwę do załogi. Za powyższe został aresztowany, a po wszczęciu przez Wydział Śledczy i Prokuraturę Rejonową w Siedlcach postępowania przygotowawczego – internowany. Osadzony w ZK Białej Podlaskiej, Włodawie i Kwidzynie. Sąd Wojewódzki w Siedlcach w dniu 13.01.1982 r. skazał Ryszarda Piekarta na 2 lata pozbawienia wolności z zawieszeniem na okres 4 lat oraz 25 tys. grzywny. Na uiszczenie orzeczonej w stosunku do Piekarta grzywny pracownicy „Karo” zorganizowali zbiórkę pieniędzy. W Ośrodku Odosobnienia w Kwidzynie brał udział w akcji protestacyjnej internowanych, którzy domagali się wpuszczenia na teren ośrodka osób przybyłych na widzenia w dniu 14.08.1982 r. W czasie tłumienia akcji protestacyjnej przez funkcjonariuszy MO, ZOMO i służby więziennej został dotkliwie pobity i z tego powodu hospitalizowany. Z Ośrodka Odosobnienia w Kwidzynie, gdzie doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu, został zwolniony 24.09.1982 r. Po opuszczeniu Ośrodka Odosobnienia dla internowanych nie podjął już pracy w ZPDz „Karo” i nie odzyskał już zdrowia. Przebywał przez wiele miesięcy w szpitalu, a w dniu 30.03.1983 r. przeszedł na rentę inwalidzką. Po wyjściu z internowania nie zaprzestał działalności i w dalszym ciągu zajmował się

kolportażem podziemnej prasy i wydawnictw oraz utrzymywał kontakty z działaczami podziemnej „Solidarności”. Był wielokrotnie represjonowany (rewizje w domu, zatrzymania, rozmowy ostrzegawcze). Formą represji było także dwukrotne zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych.

23. Tadeusz Urbanek

Prowadził działalność opozycyjną od lat 70-tych. W 1978 r. kolportował wydawnictwa bezdebitowe KOR na terenie wiejskim w woj. siedleckim. W latach 1980-1981 był członkiem NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych na terenie woj. siedleckiego. W dniu 13.12.1981 r. internowany na podstawie decyzji nr 29/81 wydanej przez Komendanta KWMO Siedlce. Osadzony w ZK w Białej Podlaskiej, Włodawie i Lublinie. W dniu 30.04.1982 r. zwolniony z internowania. Po zwolnieniu z internowania kontynuował działalność polityczną w środowisku wiejskim, utrzymywał kontakty z działaczami „Solidarności” i prowadził kolportaż wydawnictw bezdebitowych. Z powodu swej działalności był inwigilowany, kontrolowany operacyjnie oraz wzywany na rozmowy ostrzegawcze.